

Απαντήσεις σε ερωτήματα των μαθητών σχετικά με τη χρήση масκών στα σχολεία

Γιατί πρέπει να φοράμε τη μάσκα εντός των αιθουσών αφού εφαρμόζονται πια οι προβλεπόμενες αποστάσεις μεταξύ θρανίων και καρεκλών (άρα και μεταξύ των μαθητών);

Το υγειονομικό πρωτόκολλο επιτρέπει εντός των αιθουσών οι αποστάσεις μεταξύ των μαθητών να είναι μικρότερες από δύο μέτρα επειδή οι μαθητές δεν είναι πρόσωπο-με-πρόσωπο (κάθε μαθητής βλέπει την πλάτη μόνο του μπροστινού του) και επειδή απαγορεύεται να μετακινούνται κατά την ώρα του μαθήματος (δεν μπορεί να πλησιάσει ο ένας τον άλλο). Η υποχρεωτική χρήση μάσκας εντός της αίθουσας έρχεται ως ένα επιπρόσθετο μέτρο προστασίας. Να μην ξεχνάμε ότι, χωρίς μάσκα, ένας βήχας ή ένα φτάρνισμα διασπείρουν αναπόφευκτα σταγονίδια στο χώρο, όχι μόνο μπροστά από τον μαθητή που βήχει ή φταρνίζεται, αλλά και ακτινωτά γύρω από αυτόν σε κάθε «γειτονικό» μαθητή, έστω και σε μικρότερο βαθμό.

Γιατί πρέπει να φοράμε τη μάσκα και εντός άλλων εσωτερικών χώρων, π.χ. σε γραφεία, διαδρόμους, σκάλες, αποχωρητήρια, αίθουσες πολλαπλών χρήσεων;

Στους εσωτερικούς χώρους των σχολείων η κίνηση μαθητών και καθηγητών, ειδικά στα διαλείμματα, είναι συνεχής με αποτέλεσμα να υπάρχει μία διαρκής *αίωρηση-στροβιλισμός* αναπνευστικών σταγονιδίων και σωματιδίων σκόνης λόγω της κυκλοφορίας του αέρα. Το γεγονός αυτό επιτείνεται αν έστω ένας μαθητής ή καθηγητής βήξει ή φταρνιστεί π.χ. στη μέση ενός διαδρόμου. Αυτό σημαίνει ότι ανά πάσα στιγμή μπορεί ο καθένας μας να βρεθεί σε συνθήκες διασποράς υψηλού ιικού φορτίου.

Γιατί πρέπει να φοράμε τη μάσκα στην αυλή κατά τα διαλείμματα;

Η μάσκα είναι πια υποχρεωτική και σε εξωτερικούς χώρους γιατί οι μαθητές έρχονται σε επαφή πρόσωπο-με-πρόσωπο σε απόσταση μικρότερη των 2 μέτρων. Αυτό συμβαίνει ασυναίσθητα και αναπόφευκτα όταν οι μαθητές περπατούν πλάι-πλάι ή όταν κάθονται κατά παρέες σε απόσταση λίγων εκατοστών μεταξύ τους. Εκεί, ο παρατεταμένος συγχρωτισμός και οι διαπροσωπικές συζητήσεις είναι πιθανό να μεταδίδουν μολυσμένα σταγονίδια από στόμα σε στόμα. Ένας ακόμα λόγος για χρήση μάσκας σε εξωτερικό χώρο είναι η (πρόνοια για) αποφυγή του δύσκολου εντοπισμού των επαφών («ιχνηλάτηση») σε περίπτωση που ένας μαθητής είναι φορέας του ιού (προφανώς θα είναι αδύνατον να εντοπιστούν όλα τα άτομα που ήλθαν σε επαφή με τον φορέα στα διαλείμματα).

Γιατί πρέπει να φοράμε τη μάσκα περιμένοντας τη σειρά μας στο κυλικείο του σχολείου;

Όλοι γνωρίζουμε ότι ο συγχρωτισμός μπροστά από ένα κυλικείο είναι ιδιαίτερα έντονος. Μέσα σε 10-15 λεπτά συνωστίζονται δεκάδες μαθητών σε πολύ μικρό χώρο (όσο κι αν προσπαθούν να τηρήσουν μία σειρά μεταξύ τους), γεγονός που παροδικά αυξάνει το μολυσματικό φορτίο αναπνευστικών σταγονιδίων στο χώρο. Αν ένας μαθητής βρεθεί σε ακτίνα μικρότερη του ενός μέτρου -που θα βρεθεί σίγουρα- από άλλο μαθητή-φορέα που βήχει ή φταρνίζεται είναι επίφοβο να μολυνθεί.

Γιατί πρέπει να καλύπτουμε κυρίως την μύτη με τη μάσκα μας;

Η μάσκα αποτελεί ένα φραγμό εισόδου του ιού στη μύτη και το στόμα. Μεταξύ των δύο, πιθανότερη πύλη εισόδου είναι η μύτη λόγω της συνεχούς αναπνοής μας (το στόμα μας δεν είναι μονίμως ανοιχτό). Με άλλα λόγια κολλάμε τον ιό από την μύτη πρωτίστως, με τα εισπνεόμενα σωματίδιά του και δευτερευόντως από το στόμα (δεν έχει νόημα -είναι και αστείο- να καλύπτουμε με τη μάσκα μόνο το στόμα μας και όχι τη μύτη μας).

Γιατί δεν πρέπει να αγγίζουμε καθόλου τις μάσκες με τα χέρια μας;

Να μην ξεχνάμε ότι ο σκοπός της μάσκας είναι να συγκρατεί -αν υπάρχουν- τα σωματίδια του ιού. Συνεπώς, αν στο χώρο υπάρχει ο ιός, πολύ πιθανό να έχει επικαθήσει και στην επιφάνεια της μάσκας. Αυτό σημαίνει ότι οποιοδήποτε άγγιγμα της μάσκας με το χέρι μας θα μεταφέρει τα μολυσματικά σωματίδιά του ιού σε αυτό (στο χέρι μας) και από μετά σε κάθε άλλη επιφάνεια που θα αγγίξουμε. Αυτή η κακή χρήση της μάσκας είναι από τους πιο συνηθισμένους τρόπους διασποράς του ιού γύρω μας.

Γιατί δεν πρέπει να ανεβοκατεβάζουμε τη μάσκα ή να τη βάζουμε/βγάζουμε κάθε λίγο;

Για τους λόγους που εξηγήθηκαν παραπάνω. Και γιατί μολύνονται συνεχώς τα χέρια μας, σε κάθε επαφή με τη μάσκα και γιατί μολύνονται τα ρούχα μας ή άλλα γυμνά μέρη του σώματός μας. Η μάσκα θα πρέπει να αφαιρείται μόνο για νερό ή φαγητό σε κάποιο διάλειμμα του σχολείου (ή για το μάθημα της γυμναστικής). Ενοείται ότι μετά από κάθε επαφή των χεριών μας με τη μάσκα, απολυμαίνουμε τα χέρια μας με αντισηπτικό.

Γιατί πρέπει να προτιμάμε τις ιατρικές μάσκες μίας χρήσης από τις υφασμάτινες μάσκες;

Οι ιατρικές μάσκες μίας χρήσης, αν και δεν είναι απολύτως προστατευτικές, είναι καταλληλότερες από τις υφασμάτινες γιατί έχουν πιο σωστές προδιαγραφές κατασκευής και προστασίας, φοριούνται για 2-3 ώρες το πολύ και απορρίπτονται αμέσως μετά στα σκουπίδια. Αντίθετα, οι υφασμάτινες μάσκες δεν διαθέτουν συνήθως τις απαιτούμενες στρώσεις υλικού και φοριούνται επαναλαμβανόμενα, για περισσότερες από μία ημέρες δίνοντας μία ψευδαίσθηση προστασίας. Δεν φυλάσσονται ή δεν αποστειρώνονται σωστά και, τελικά, φθείρονται με την πολυήμερη χρήση τους, ώστε να χρειάζεται η αντικατάστασή τους κάθε λίγες εβδομάδες. Με λογική χρήση ένας μαθητής (ή καθηγητής) θα χρειάζεται κατά μέσο όρο δύο μάσκες μίας χρήσης την ημέρα (10/εβδομάδα ή 40/μήνα), ενώ θα χρειάζεται το λιγότερο 5 υφασμάτινες μάσκες την εβδομάδα (1 για κάθε μέρα της εβδομάδας), τις οποίες όμως θα πρέπει να τις αντικαθιστά με καινούριες κάθε 2-3 εβδομάδες. Το κόστος αγοράς μασκών μίας χρήσης είναι πια συγκρίσιμο με -ίσως και μικρότερο από- αυτό των υφασμάτινων (σε βάθος χρόνου).

- *Μία πολύ παραστατική ενημέρωση για τη μετάδοση του κορωνοϊού μέσω του αέρα σε σχολική αίθουσα δίνεται στο παρακάτω link της εφημερίδας **EL PAIS** (στα αγγλικά):*

<https://english.elpais.com/society/2020-10-28/a-room-a-bar-and-a-class-how-the-coronavirus-is-spread-through-the-air.html>

Επιμέλεια κειμένου

Ιωάννης Σωρός, βιολόγος

Λύκειο Παλουριώτισσας, Νοέμβριος 2020